

HANKØBUKTA, FREDRIKSTAD

KARTLEGGING AV ÅLEGRASENG I FORBINDELSE MED BRYGGEUTVIDELSE

22. AUGUST 2019

Rapport 2019:8

Utførende institusjon: Wergeland Krog Naturkart	Kontaktperson: Ola Wergeland Krog	
Oppdragsgiver: Rambøll for: Knut Heje Dr. Holms vei 14 0787 Oslo	Kontaktperson: Gunnar Tørnqvist, Rambøll	Dato: 22. august 2019
Referanse: Wergeland Krog, O.M. og Båtvik, J.I. 2019. Hankøbukta, Fredrikstad. Kartlegging av ålegraseng i forbindelse med bryggeutvidelse. <i>Wergeland Krog Naturkart Rapport 2019-8: 7 s.</i>		
Sammendrag: Wergeland Krog Naturkart har på forespørsel fra Rambøll, v/Gunnar Tørnqvist, gjennomført en kartlegging og ny avgrensning av en kjent forekomst av naturtypen Ålegrassamfunn. Bakgrunnen for oppdraget er en planlagt utvidelse av ei eksisterende brygge nedenfor en fritidsbolig. Tiltaket er prosjektert som ei mindre flytebrygge i betong med en gangbar uttrigger. Kartleggingen resulterte i en ny avgrensning av den kjente naturtypen <i>Ålegrassamfunn</i> (verdi C). Kartleggingen påviste også en forekomst av rødlistearten vanlig sandskjell <i>Mya arenaria</i> (V), samt svartelistearten stillehavsøsters, som er vurdert til høyeste risikoklasse (SE). Kartleggingen viste at selve flytebrygga ikke vil være i direkte konflikt med ålegrasenga slik den ble avgrenset i august 2019.		
Emneord: Fredrikstad kommune Hankøbukta Ålegraseng Naturkartlegging		

INNHold

1	OPPDRAGSBESKRIVELSE	4
2	BESKRIVELSE AV OMRÅDET	5
2.1	Naturgrunnlag	5
2.2	Kjente registreringer.....	5
2.3	Nye registreringer.....	6
3	TILTAKET	7
3.1	Beskrivelse av tiltaket	7
4	LITTERATUR.....	7

1 OPPDRAGSBESKRIVELSE

Grunneier Knut Heje, eier av hytte nr. 136 i Hankøbukta sørvest på Hankø i Fredrikstad kommune, har fått godkjenning for å legge ut ei 6 meter lang flytebrygge av betong i Hankøbukta. Brygga vil bli en erstatning for dagens utkragede brygge. Fredrikstad kommune har godkjent tiltaket, men Fiskeridirektoratet har kommet med innsigelse da tiltaket vil komme i konflikt med en kjent forekomst av ålegras i bukta. Forekomsten er registrert i Naturbase (Miljødirektoratet 2019),

Hankøbukta er en liten kile som ligger helt sørvest på Hankø. Brygga, som ønskes erstattet med ei flytebrygge, ligger på nordsiden av bukta (figur 1 og forsiden). Det aktuelle området (heretter kalt planområdet) som ble undersøkt, består av den innerste delen av bukta. (figur 2).

Wergeland Krog Naturkart var på befaring på lokaliteten fredag den 16. august 2019. Befaringen ble gjennomført av Jan Ingar Båtvik og Ola Wergeland Krog. Grunneier var ikke til stede på deler av befaringen.

Metoden som ble benyttet i kartleggingen var undervanns videokamera (towfish) operert fra båt, vannkikkert, ekkolodd samt luftfartøy med høyoppløselig kamera (drone). Metodikken for naturtypekartleggingen var basert på Miljødirektoratets håndbok i kartlegging av marine naturtyper (Direktoratet for naturforvaltning 2007).

Figur 1. Hankøbukta ligger helt sørvest på Hankø, i Fredrikstad

Figur 2. Dagens bryggeløsning. Bildet er tatt fra nord. Foto: forf.

2 BESKRIVELSE AV OMRÅDET

2.1 Naturgrunnlag

Hankøbukta er ei relativt kort og smal bukt som strekker seg ca. 250 m nordøstover inn i Hankø. Mellom bukta og det åpne havet i sørvest ligger Sveholmen og Svartetangen, samt noen mindre øyer og beskytter mot vind og sjø. Der planområdet er lokalisert, er bukta ca. 55 m bred. Det er totalt 10 små brygger i bukta, men innerst i bukta er det to brygger i tillegg til den som tiltaket gjelder. Begge de andre bryggene er vesentlig større. Geologien i området består av granitt, men i sjø har geologien vesentlig mindre innvirkning på biologien enn den har på land. Bukta er sørvestvendt og er langgrunn. Største dybde er i følge sjøkartet ca. 3 m.

2.2 Kjente registreringer

I Miljødirektoratets Naturbase er nærmest hele Hankøbukta registrert som en naturtyperlokaltet av typen *Ålegrassamfunn* med utforming *Vanlig ålegras* (BN00057212) (se figur 3). Denne registreringen er, i følge faktaarket for lokaliteten, registrert av Havforskningsinstituttet (HI) den 15. oktober 2008. Beskrivelsen er som følger: *Tette ålegressenger med kraftige planter. Areal: 14,2 daa. Verdi: Lokalt viktig C»*.

Når det gjelder kjente artsfunn er det i følge Artskart (Artsdatabanken 2019) ikke gjort noen registreringer i sjøen i bukta, men det er registrert en forekomst av den rødlistede arten smalsøte *Gentianella uliginosa* (EN). Denne er registrert på land på motsatt side av bukta og vil ikke bli berørt av tiltaket.

Figur 3. Grønn skravur er naturtypen *Ålegrassamfunn* med utforming *Vanlig ålegras* (BN00057212) slik den ligger i Naturbase august 2019. Tiltaket er skissert med rødt øverst i høyre hjørne.

2.3 Nye registreringer

Den allerede kjente ålegrasenga ble bekreftet og viste seg å være en svært tett og livskraftig forekomst av ålegras. Ålegraset var dessuten i full blomst, noe som ikke er vanlig å registrere. Den innerste delen av ålegrasenga ble grundig avgrenset vha. videokartlegging, vannkikkert og dronebilder (se fig. 4). Vha. gode dronebilder anslås nøyaktigheten på den justerte avgrensningen av den indre delen av ålegrasenga til å ligge innenfor ca. 1 m.

Figur 4. Grønn skravur er den kjente forekomsten av ålegraseng (BN00057212) slik den ligger i Naturbase august 2019. Ny avgrensning av ålegrasforekomsten i den innerste delen av bukta er vist med gul strek. Tiltaket er skissert med rødt øverst i høyre hjørne.

Dominerende algearter (tang og tare) i strandsonen og spredt utover på sjøbunnen utenfor ålegrasenga var sagtang *Fucus serratus*, blæretang *F. vesiculosus* og spiraltang *F. spiralis*. Blåskjell *Mytilus edulis*, stillehavsøsters *Crassostrea gigas* og vanlig sandskjell *Mya arenaria* var de dominerende muslingene. Av disse er stillehavsøstersen en fremmed art som regnes som en høyrisikoart (SE). Vanlig sandskjell har i følge den norske rødlista (Henriksen og Hilmo 2015) status som sårbar (VU). Vanlig sandskjell er imidlertid fortsatt en svært vanlig art som trolig får revidert status i den neste rødlista, da trusselen fra amerikansk knivskjell har vist seg å være mindre enn tidligere antatt.

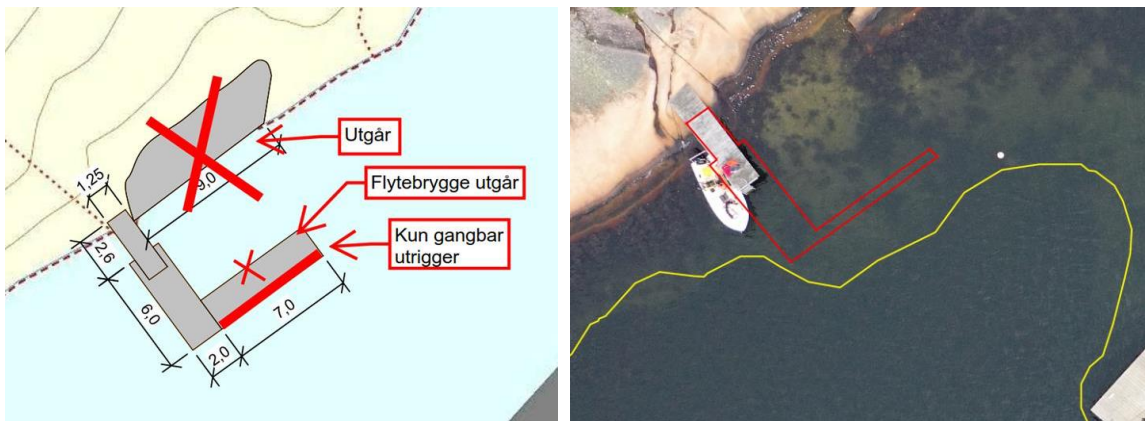

Figur 5. Livskraftig ålegrasforekomst i Hankøbukta. Mange av plantene var i full blomst. Foto: forf.

3 TILTAKET

3.1 Beskrivelse av tiltaket

Den eksisterende brygga skal bli erstattet av ei 6 m lang flytebrygge i betong. Fra enden av brygga vil det bli festet en 7 m lang gangbar utrigger som vil bli liggende parallelt med land og innover i bukta (figur 5).

Figur 6. Skissen til venstre viser hvordan brygga er tenkt utformet, med de endringene som ble gjort underveis i prosjekteringen. Bildet til høyre viser plassering av ny brygge i forhold til eksisterende brygge og i forhold til forekomsten av ålegraseng. Foto og montasje: forf.

4 LITTERATUR

Artsdatabanken 2019. *Artskart*. <http://artskart.artsdatabanken.no/>

Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av marint biologisk mangfold. DN Håndbok 19-2001 Revidert 2007. 51 s.

Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge.

Miljødirektoratet 2019. *Naturbasen*. Miljødirektoratet. Database for arter og naturtyper. <http://kart.naturbase.no/>